



Jo Houben

EEN WADDENTOCHT WEEKEND MET VEEL LEERMOMENTEN

Anders dan op het IJssel- of Markermeer is vrij varen geen optie

De bemanningsbank organiseert een tocht over het wad. Hoewel ze het voornemen om droog te vallen moeten laten vallen, steken de deelnemers wel het een en ander op.



Vier mannen met een schipper. In de aanloop van de tocht hebben vrouwelijke gegadigden zich de een na de ander afgemeld en kon ik me aansluiten. Een week voor de afvaart vindt in Lelystad een kennismaking plaats, met uitleg en taakverdeling. Een week later zijn, mooi op tijd, Rob Kuiper, Jaap van den Ameele, schipper Hotze Bakker, Jo Houben en Hans Albers op vrijdag 29 september om 13.00 uur bij Tornado-sails in Makkum. Hier ligt een mooie Dehler Delphia 34 met hefkiel klaar. Er volgt uitvoerig uitleg

Met de stroom in de rug moeten we opletten niet langs de haveningang te schieten

over de boot die overvloedig voorzien is van knopjes en schakelaars. Naast de kajuitdeur zitten de twaalf valstoppers - zes aan elke kant - voor de lijnen van de zeilen. De etiketten zijn niet meer leesbaar, dus vraagt het enige oplettendheid om de juiste lijn te pakken.

Flikkerlicht bij Texel

Het weer is getemperd zonnig en op de motor gaat het op weg naar de Kornwerderzand-sluis. Het is er erg rustig. Met nog twee zeilboten worden we geschut, verval minder dan



V.l.n.r. Rob Kuiper, Jaap van den Ameele, Hotze Bakker, Jo Houben en Hans Albers

een meter. Leuk om te zien zijn de vele nesten van de zwaluwen onder de hooggelegen sluiswachterspost. Eenmaal geschut, hijsen we in de sluis kom het grootzeil. Er is gelijk een leermoment: let op met zeil hijsen, met de neus in de wind, dat je niet de dam onderwater raakt.

Er lijkt nauwelijks wind te zijn, maar eenmaal buiten gaan we toch met zes knopen richting Texel. Langzaam verandert het weer. Dan gaan in de hemel de sluisdeuren open. Het zicht zakt dramatisch tot enkele tientallen meters. Het is zeer desoriënterend als het zicht weg is.

Omdat we in de buurt van Oudeschild, onze bestemming, zitten gaat het zeil naar beneden. Met de stroom in de rug moeten we opletten niet langs de haveningang te schieten. Terwijl we langzaam naderen, wordt het donker. Voor de haveningang komt de flikkerlicht markeringston in zicht en komen we in de goede lijn om de haven in te varen. In volle duisternis meren we af.



Jaap de kok, wereldreiziger en penningmeester

Dan sluiten we de dag af met een biertje en pastamenu, en nog een biertje en een borrel. Onze boot is niet helemaal berekend op vijf volwassenen. Slapen op de te korte zitbanken is 🌐. Jaap kiest voor een plekje op de wal.

Op stroom naar Harlingen

's Ochtends heeft de wind ons verlaten. Gehoopt hadden wij het droogvallen te kunnen meemaken. De verwachting is echter dat er zeer harde wind komt. De restanten van de orkanen als Irma in Amerika zullen zich doen voelen tot op



Navigeren met digitale kaarten

het wad. Schipper Hotze kiest dan ook voor de route naar Harlingen, waar we in ieder geval rustig kunnen liggen in de nacht. Ook dat is een leermoment. Dan blijkt motoren nog interessanter dan we dachten. Anders dan op het IJssel- of Markermeer is vrij varen geen optie. De vaargeulen zijn de (onzichtbare) straten tussen de ondiepten en droogvallende delen van het wad. We rouleren met zijn allen, een uur navigatie, een uur stuurman en twee man voor de zeilen, die nu het toekijken hebben. Het op papieren kaarten navigeren met koers uitzetten in graden lijkt makkelijk, maar we merken dat je snel in de fout gaat. Dit geldt ook voor de stuurman: als je de tonnen

met onvoldoende ruimte passeert, kan de stroom je er zo opzetten. Achter de boeien zien we stromingsrillen van wel 10 tot 20 meter, soms dwars op de vaarrichting. Ook een leermoment.

Wanneer de telefoon niet werkt midden op het wad, werkt internet dus ook niet

De boot is uitgerust met een digitaal navigatiesysteem. Uit 2015. Het vraagt enige behendigheid het goede kaartbeeld te vinden. Ook maakt de langdurige regen het aanrakings scherm lastig te bedienen. Zelf heb ik een tablet bij me met een kaart van Stentec, die ook de stroomrichting aangeeft. Alleen moet je daar wel internetverbinding voor hebben. En wanneer de telefoon niet werkt midden op het wad, werkt internet dus ook niet. Dan komt de stroomatlas toch op tafel. Ook een leermoment. Ook bemerken we dat meegaan op de vloedstroom veel langer kan duren dan je zou denken. We verplaatsen ons namelijk met de vloed mee. En die kan de ebstroom al weer ontmoeten, terwijl je verwacht dat er een moment geen stroom is. Je moet dan ook vooraf echt goed overdenken wat je wilt en of dat wel mogelijk is. Zo is tegen de stroom opvaren op de motor al lastig, zeilend is het bijna geen doen. Je maakt wel meters, maar je doel komt niet dichterbij. Weer een leermoment. Het boeiende landschap vraagt voortdurend onze aandacht. Een extra attractie vormen de zeehonden die opduiken. Enkele langszij, maar in de verte zien we er tientallen, als het er niet meer zijn.

Via het Scheurrak/Omdraai en Inschot leidt de Blauwe Slenk ons naar Harlingen. De code van de boeien is afgeleid van de naam van de geul. Zo ligt de de SO 12 boei in de Scheurrak/Om-



Zeil klaarmaken in Harlingen

draai geul, en de BS 8 in de Blauwe Slenk. Heel logisch toch? Wel nuttig als je de weg kwijtraakt. Weer een leermoment. Voor de herkenning van de kardinale betonning leert Rob ons een ezelsbruggetje. Zijn de uiteinden van de boeien niet te zien, dan is uit de kleurvolgorde het soort boei af te leiden. Stel je een potlood voor, geel

Als ik uit de kajuit kom met een restant spek en ei op brood, waait het beleg subiet van het brood

van kleur met een zwarte punt. Staat het potlood met de punt naar boven, dus zwart boven geel, is het een ton die we aan de noordkant passeren. Enzovoort.

Terug naar Texel

In Harlingen kunnen we in het centrum aanleggen, recht tegenover een restaurant waar we de natte dag besluiten. De volgende dag is de ochtend betoverend mooi. De zon schijnt, de voorspelde wind is niet gekomen en we gaan kijken of we Den Oever/Den Helder langs de Afsluitdijk kunnen halen om vervolgens over het IJsselmeer naar



Afsluitdijk

ons startpunt Makkum terug te gaan. Dit is echter te optimistisch gedacht en vergt meer tijd. Het opkruisen brengt wel veel ervaring, we raken op elkaar ingespeeld. Halverwege de Afsluitdijk blijkt dat we het plan moeten wijzigen en kiezen voor de bezeilde route naar Texel. De wind is aangetrokken, naar 5 bft met momenten van 6. Het tweede rif gaat erin. Ook de fok wordt deels opgerold. De zijdelings inkomende golven, met stroom, maken het sturen tot een volwaardige taak. Sjiek! Bij het strand van Texel aangekomen, keren we terug op dezelfde route. Het gangboord raakt af en toe het water. Harde wind. Als ik uit de kajuit kom met een restant spek en ei op brood, waait het beleg subiet van het brood. Ook een leermoment. Scherp aan de wind is het net bezeild. Na 6 uur zeilen komen we terug in de sluis, vullen na het schutten de dieseltank, en meren af bij de verhuurder.

Hoewel we niet zijn drooggevallen, kunnen we terugkijken op een zeer gevarieerd weekend, van bijna geen wind tot harde wind, van overvloedige regen tot een prachtig zonnetje, van motoren tot zeilen, van fouten en leermomenten. Kortom, geweldig! 🌊

(Advertentie)



HET ZEILT FIJNER MET DE PARASAILOR

'Aangezien wij slechts met zijn 2-en zeilen, is voor ons gemak bij het hanteren van de zeilen cruciaal. Wij varen hem zonder spi-boom en hij laat zich zonder problemen binnen de kortste tijd zetten en bergen. Een zeil voor alle zeilgebieden en simpelweg fantastisch!' - A. Wester - Etap 38j

ISTEC
www.parasailor.nl

Exclusief verkrijgbaar bij
BOMARINE
info@bomarine.nl

085-4011579